

Nr 598.

Av herr Staxäng m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 162, med förslag angående användningen av hästexportberedningens vinstmedel.

(Lika lydande med motion i Första kammaren nr 464.)

Stockholm den 11 april 1951.

Ernst V. Staxäng.

David Boman
i Stafsund.

Harald Andersson
i Dunker.

Martin Skoglund.

C. O. Carlsson
i Bakeröd.

T. G. v. Seth.

Nr 599.

Av herr Persson i Svensköp m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 162, med förslag angående användningen av hästexportberedningens vinstmedel.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 162 har föreslagits, att de vinstmedel, som uppkommit å hästexportberedningens verksamhet, skulle disponeras sålunda, att 1 000 000 kronor användas för att stödja lantbruksmötesverksamheten, att likaledes 1 000 000 kronor avsätts till en fond för främjande av exporten av avelsdjur samt att återstoden, cirka 3 400 000 kronor, fonderas för stödjande av forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område.

Frågan om användningen av dessa överskottsmedel har varit föremål för omfattande utredningar och diskussioner. Ett förslag av 1946 års lantbruksmötesutredning att vinstmedlen i huvudsak skulle avsättas till en fond, vars avkastning skulle användas till stödjande av lantbruksmötesverksamheten, förkastades av föregående års riksdag. Jordbruksutskottet och riksdagen uttalade sig emellertid för den tanken, att viss del av dessa medel i händelse av behov efter särskild prövning skulle få tagas i anspråk för att höja lantbruksmötenas kvalitet eller för att täcka eventuellt

underskott å denna verksamhet. Med hänsyn till detta uttalande och till de förväntningar som i anledning därav kunna ha väckts om stöd åt lantbruksmötesverksamheten vilja vi icke motsätta oss att föreslagen del av vinstmedlen — 1 000 000 kronor — får användas i syfte att stödja denna verksamhet.

Beträffande förslaget att huvudparten av dessa överskottsmedel skulle användas för visst stöd åt jordbrukets forsknings- och försöksverksamhet ställa vi oss mera tveksamma. Det råder visserligen intet tvivel om att de forsknings- och försöksändamål som redovisats i statens jordbruksnämnds remissyttrande i detta ärende äro mycket betydelsefulla och angelägna. Med hänsyn till det sätt varpå vinstmedlen uppkommit torde emellertid dessa syftemål framstå såsom något främmande. En sådan medelsanvändning kan icke heller stå i fullgod överensstämmelse med 1950 års riksdags principuttalande, att dessa medel skola användas för åstadkommande av en insats på något område, där anslag ej kan erhållas å riksstaten. Beträffande rätten att besluta om användningen av de medel, som skola ställas till förfogande för sådan verksamhet som här är i fråga, ha också mycket delade meningar framkommit. Då vi ändå föreslå, att en mindre del av vinstmedlen skall få användas för sådant ändamål, sker detta med hänsyn till det förhållandet, att det här är fråga om forskningsutgifter av engångskaraktär, vilka äro starkt avgränsade och som med det snaraste böra slutföras. Vi föreslå alltså att till denna verksamhet avdelas 1 000 000 kronor. Med hänsyn till att dessa medel komma att användas efter hand under en kortare tidsperiod anse vi det icke nödigt att därav bilda någon fond att förvaltas av en särskild styrelse. Medlen böra i stället förvaltas av jordbrukets forskningsråd, men för att säkra det praktiska jordbrukets inflytande över användningssättet föreslå vi i likhet med nio reservanter i Lantbruksakademien att ett lämpligt antal representanter för det praktiska jordbruket förordnas att delta i behandlingen och besluten inom forskningsrådet i frågor som gälla medlens användning. Kungl. Maj:t bör bemyndigas att utfärda sådant förordnande.

Hästexportberedningen har i ett yttrande av den 10 februari 1950 förordat, att viss del av de vinstmedel varom här är fråga skulle användas för att främja exporten av djur, i första hand avelsdjur. I en inom jordbruksdepartementet upprättad promemoria rörande vinstmedlens användning har detta yrkande också beaktats, och 1 000 000 kronor föreslås avdelade för sådant ändamål. Ett flertal remissinstanser ha tillstyrkt eller lämnat utan erinran detta förslag. Sveriges lantbruksförbund har i sitt yttrande vidare utvecklat de synpunkter, som kunna anföras för denna mening, och de riktlinjer efter vilka ett anslag för detta ändamål skulle komma till användning. Vi ansluta oss i allt väsentligt till dessa synpunkter och vilja framhålla, att ett sådant användningssätt skulle stå i den bästa överens-

stämme med det sätt varpå dessa vinstmedel uppkommit. Lantbruksförbundet anför härom: »Hästexportberedningens vinstmedel ha tillkommit under en för svenskt jordbruk gynnsam exportperiod. Det synes nu med hänvisning till vad nyss anförts riktigt och lämpligt, att en del av dessa medel avsättas till en fond för exportbefrämjande åtgärder till förmån för det svenska jordbruket vid de tidpunkter, då läget på exportmarknaden icke är lika gynnsamt. Vidare är det uppenbarligen av största intresse för hela landet, att de överskott, som även framgent inom jordbruksprogrammets ram torde vara att förvänta, kunna avsättas utomlands till fördelaktiga priser.» Då vi anse att denna fråga är av den allra största betydelse för svensk jordbruksproduktion vilja vi föreslå, att återstoden av vinstmedlen — 3 400 000 kronor — reserveras för exportbefrämjande åtgärder på sådant sätt som Lantbruksförbundet föreslagit. Dessa åtgärder böra alltså kunna omfatta samtliga jordbruksprodukter, för vilka exportöverskott kan förväntas uppkomma. I första hand skall man dock syfta till att främja exporten av avelsdjur, varvid hästexporten bör sättas i prioritet. Vi föreslå att medlen fonderas och att fonden förvaltas av en styrelse utsedd på det sätt, som departementschefen föreslagit.

Med stöd av det anförda hemställa vi därför,

att riksdagen måtte besluta medgiva, att hästexportberedningens vinstmedel må användas i överensstämmelse med de grunder, som vi i denna motion förordat.

Stockholm den 12 april 1951.

Nils Persson
i Svensköp.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Johan Ahlsten.

A. Widén.

Sven Antby.

Edvin Jacobsson
i Igelsbo.

Edvard Mårtensson
i Smedstorp.

And. Stjärne.

K. Gust. Wirtén.